

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ - ΟΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση Ι.

Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ακόλουθες δευτερεύουσες τελικές προτάσεις (συντακτική λειτουργία, εισαγωγή και να δικαιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς τους).

1. Congrediamur ut singularis proelii eventu cernatur. (31)
2. Curius frugalitate utebatur quo facilius divitias contemnere posset. (36)
3. Cum magnum pondus auri attulissent ut eo uteretur [...]. (36)
4. Supervacaneae, ne dicam [...] narrate Samnitibus [...]. (36)
5. Sulla senatum coegerat ut Marius hostis iudicaretur. (40)
6. Quin taces, ut consequaris quod vis? (41)

Λύση

1. Congrediamur ut singularis proelii eventu cernatur. (31)

Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο ρήμα της κύριας πρότασης (congrediamur). Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο ut, γιατί είναι καταφατική. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο σκοπός εκφράζει κάτι το επιθυμητό, χρόνου **Ενεστώτα** (cernatur), γιατί εξαρτάται από ρήμα **αρκτικού χρόνου** (congrediamur) και αναφέρεται στο μέλλον. Παρουσιάζεται **ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων**, καθώς ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (**συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση**) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

2. Curius frugalitate utebatur quo facilius divitias contemnere posset. (36)

Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο ρήμα της κύριας πρότασης (utebatur). Εισάγεται με το quo επειδή ακολουθεί ο **συγκριτικός** βαθμός του επιρρήματος **facilius**. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο σκοπός εκφράζει κάτι το επιθυμητό, χρόνου **Παρατατικού** (posset), γιατί εξαρτάται από ρήμα **ιστορικού χρόνου** (utebatur) και αναφέρεται στο παρελθόν. Παρουσιάζεται **ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων**, καθώς ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (**συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση**) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

3. Cum magnum pondus auri attulissent ut eo uteretur. (36)

Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο ρήμα της πρότασης εξάρτησης (attulissent). Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο *ut*, γιατί είναι καταφατική. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο σκοπός εκφράζει κάτι το επιθυμητό, χρόνου Παρατατικού (uteretur), γιατί εξαρτάται από ρημαϊστορικού χρόνου (attulissent) και αναφέρεται στο παρελθόν. Παρουσιάζεται **ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων**, καθώς ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

4. Supervacaneae, ne dicam [...] narrate Samnitibus [...]. (36)

Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση που λειτουργεί παρενθετικά. Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο *ne*, γιατί είναι αρνητική. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο σκοπός εκφράζει κάτι το επιθυμητό, χρόνου Ενεστώτα (dicam), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (narrate) και αναφέρεται στο μέλλον. Παρουσιάζεται **ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων**, καθώς ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

5. Sulla senatum coegerat ut Marius hostis iudicaretur. (40)

Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο ρήμα της κύριας πρότασης (coegerat). Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο *ut*, γιατί είναι καταφατική. Εκφέρεται μευποτακτική, γιατί ο σκοπός εκφράζει κάτι το επιθυμητό, χρόνου Παρατατικού (iudicaretur), γιατί εξαρτάται από ρημαϊστορικού χρόνου (coegerat) και αναφέρεται στο παρελθόν. Παρουσιάζεται **ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων**, καθώς ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

6. Quin taces, ut consequaris quod vis? (41)

Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση που λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο ρήμα της κύριας πρότασης (taces). Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο *ut*, γιατί είναι καταφατική. Εκφέρεται μευποτακτική, γιατί ο σκοπός εκφράζει κάτι το επιθυμητό, χρόνου Ενεστώτα (consequaris), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (taces) και αναφέρεται στο παρόν. Παρουσιάζεται **ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων**, καθώς ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας με δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.